

Förändringar i Tk:s lista

Rapport 11 från Taxonomikommittén

Här presenteras de senaste besluten inom Bird-Life Sveriges Taxonomikommitté. Detta är den fullständiga rapporten, inkluderande referenser. En kortare version finns i Vår Fågelvärld nummer 4/2020. Tk:s Västpalearktislista har uppdaterats med samtliga förändringar och heter nu VP6. Likaså har Namnlistan över svenska fågelnamn på alla världens arter uppdaterats, efter att IOC publicerat sin version 10.2. Alla rapporter och listor finns på birdlife.se/tk. Och så har till slut – efter flera års diskuterande och remissande – listan med svenska namn på underarter fastställts.

TEXT Gustav Asplund, Markus Lagerqvist, Erling Jirle, Tommy Tyrberg och Johan Fromholtz

► Knöland delas upp

De två *Sarkidiomis*-arterna slogs ihop till en art, knöland, på ganska vaga grunder av Delacour och Mayr 1945. Numera anser de ledande världslistorna (se t.ex. Carboneras och Kirwan 2020) att det rör sig om två arter, och den sydamerikanska taxonomikommittén SACC har kommit fram till samma sak. Baserat på bland annat olika färg på flankerna, storleksskillnad och viss skillnad i läte delas den upp i två arter. Från knöland *Sarkidiomis melanotos* hemmahörande i Afrika och södra Asien urskiljs **kamand** *S. sylvicola* med utbredning i Sydamerika.

Referens:

Carboneras, C. och Kirwan, G.M. 2020. Knob-billed Duck (*Sarkidiornis melanotos*), version 1.0 i: *Birds of the World* (Red.: Billerman, S.M. m.fl.). Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, NY, USA.

► Ommöblering bland rallarna

Flera genetiska studier (García-R. m.fl. 2014, García-R. m.fl. 2020, Slikas m.fl. 2010, Stervander m.fl. 2019) har visat att den traditionella släktesindelningen av rallarna inte återspeglar deras inbördes

släktskap på ett korrekt sätt. I vår del av världen berör resultaten av studierna framför allt sumphönsen i *Porzana* som i flera fall inte alls är nära släkt med varandra. De i Västpalearktis förekommande arterna småfläckig sumphöna och karolina-sumphöna är nära släktingar till rörhönsen (*Gallinula*) och sothönsen (*Fulica*), medan mindre sumphöna, dvärgsumphöna och rostgumpad sumphöna istället hör till en helt annan del av familjen, närmare både de amerikanska dvärgrallarna i *Laterallus* och purpurhönsen i *Porphyrio*. De två förra är systergrupp till de asiatiska rallarna i *Rallina*, medan rostgumpad sumphöna står nära sumphönsen i *Amaurornis*.

Diskrepans mellan utseende och släktskap är synnerligen vanligt förekommande i familjen rallar. Dock skiljer sig de tidigare *Porzana*-sumphönsen åt relativt kraftigt i form av läten.

Eftersom småfläckig sumphöna är typart för *Porzana* flyttas mindre sumphöna och dvärgsumphöna till det nya släktet **Zapornia**. De ledande världslistorna följer numera denna indelning. Rostgumpad sumphöna har inkluderats i *Amaurornis*, men senare genetiska studier (García-R.

m.fl. 2020) visar att den visserligen står nära men utgör en egen utvecklingslinje. Tk, liksom IOC, lyfter därför ut den till ett eget släkte, **Aenigmatolimnas**. Samma studie visar också att afrikansk kornknarr inte är nära släkt med kornknarren. Den lyfts därför ut från *Crex* till det egna släktet **Crecopsis** och får det nya namnet **gräsrall**, vilket den heter även på danska och norska. Även vattenhönan *Amaurornis phoenicurus* tilldelas ett nytt namn, **vattensumphöna**, för att bättre överensstämma med övriga arter i släktet.

Referenser:

García-R, J.C., Gibb, C.C. och Trewick, S.A. 2014. Deep global evolutionary radiation in birds: Diversification and trait evolution in the cosmopolitan bird family Rallidae. *Mol. Phylogenet. Evol.* 81:96-108.
Garcia-R, J.C., Lemmon, E.M., Lemmon, A.R. och French, N. 2020. Phylogenomic reconstruction sheds light on new relationships and timescale of rails (Aves: Rallidae) evolution. *Diversity* 12:70:1–10.
Slikas, B., Olson, S.L. och Fleischer, R.C. 2002. Rapid, independent evolution of flightlessness in four species of Pacific Island rails (Rallidae): an analysis based on mitochondri-

al sequence data. *J. Avian Biol.* 33:5–14.
Stervander, M., Ryan, P.G., Melo, M. och Hansson, B. 2019. The origin of the world’s smallest flightless bird, the Inaccessible Island Rail *Atlantisia rogersi* (Aves: Rallidae). *Mol. Phylogenet. Evol.* 130:92–98.

► Purpurhönan delas upp i flera arter

Till purpurhönan *Porphyrio porphyrio* förs idag tolv underarter med en stor utbredning från Marocko österut till Samoaöarna i Stilla havet. Den utseendemässiga variationen mellan underarterna är stor och flera genetiska studier har också visat att arten är parafyletisk, då några av underarterna står närmare åtminstone tre andra taxa som idag betraktas som fullgoda arter: sydötake *Porphyrio hochstetteri* från Sydön i Nya Zeeland och de numera utdöda nordötake *Porphyrio mantelli* från Nordön i Nya Zeeland och vit purpurhöna *Porphyrio albus* som fanns på Lord Howeön öster om Australien. Arten bör därför brytas upp i flera arter.

En studie av García-R. och Trewick (2015) som inkluderar både mtDNA och kärnDNA från 19 taxa i släktet visar att *Porphyrio* troligen har sitt ursprung i

Afrika. Vid den äldsta förgreningen under miocen för ungefär sex miljoner år sedan bröts *porphyrio* i västra Medelhavsområdet och *indicus* i Indonesien ut. Under pliocen uppstod *madagascariensis* i tropiska Afrika, och arten spred sig österut till Oceanien där den har en komplex historia av stegvis kolonisation. Baserat på de genetiska resultaten i kombination med morfologi och dräktkaraktärer delas därför purpurhöna upp i sex arter. Motsvarande uppdelning har tidigare gjorts av IOC och eBird/Clements.

- **Västlig purpurhöna** *Porphyrio porphyrio* (Western Swamphen), monotypisk, från sydvästra Europa och nordvästra Afrika.
- **Sundapurpurhöna** *Porphyrio indicus* (Black-backed Swamphen), monotypisk, från Sumatra, Java, Borneo, Sulawesi och Mindanao i södra Filippinerna.
- **Afrikansk purpurhöna** *Porphyrio madagascariensis* (African Swamphen), monotypisk, från tropiska Afrika och Madagaskar.
- **Australisk purpurhöna** *Porphyrio melanotos* (Australasian Swamphen),

med fem underarter; *melanopterus* från Sulawesi, Moluckerna, Små Sundaöarna och Nya Guinea, *pelewensis* från Palau, *melanotos* från norra och östra Australien, Tasmanien, Nya Zeeland, Lord Howeön, Norfolkön, Chathamöarna and Kermandecöarna; *bellus* från sydvästra Australien och *samoensis* som förekommer från Amiralitetsöarna till Nya Kaledonien, Salomonöarna, Fiji och Samoa.

► **Filippinpurpurhöna** *Porphyrio pulverulentus* (Philippine Swamphen), monotypisk, från Filippinerna och Talaud.

► **Gråhuvad purpurhöna** *Porphyrio poliocephalus* (Grey-headed Swamphen), med följande tre underarter; *seistanicus* som förekommer från sydöstra Turkiet österut till nordvästra Indien; *poliocephalus* från Indien och Sri Lanka österut till sydvästra Kina och norra Thailand och *viridis* som förekommer från södra Burma till södra Indokina och Malackahalvön.

Referens:

Garcia-R., J.C. och Trewick, S.A. 2015. Dispersal and speciation in purple swamphe ns (Rallidae: *Porphyrio*). *Auk* 132:140–155.

► Den utdöda kanariestrandskatan

Haematopus meadewaldoi förlorar sin artstatus

Strandskatorna anses utgöras av 11 arter globalt, och de varierar mellan att vara helsvarta och svartvita, ibland inom samma art. I Nordamerika finns två arter, den svarta klippstrandskatan *Haematopus bachmani* och en svartvit, amerikansk strandskata *H. palliatus*, som är så genetiskt lika att man föreslagit att de utgör en art. Av kanariestrandskata, som dog ut någon gång före 1940, finns bara 8 bevarade exemplar. Den ansågs från början vara en underart, först av *H. moquini* i Afrika och senare vår strandskata. 1982 upphöjde Hockey den till egen art baserat på ving-, näbb- och tarsmått. Senfeld m.fl. (2020)

TERMER | Genetiskt språk

Det språk som används inom genetik och när det gäller artbildning innehåller många termer som kan vara svåra att förstå. För förklaring av termer som sympatrisk utbredning, allopatrisk utbredning, parafyletisk, klad, fenotyp, assortativ parning, abiotisk m.fl. se www.birdlife.se/tk/ordlista.

gjorde en jämförande genetisk analys på de tre mitokondriella generna COI, cyto-krom b och NADH2 hos de olika strand-skatorna. Trots att afrikansk strandskata och kanariestrandskata är helsvarta, med-an den europeiska strandskatan är svartvit visade analysen att kanariestrandskatan och den europeiska är 99,65 procent identiska. Kanariestrandskata bör därför anses vara en lokal melanistisk underart av strandskata. Att den är helsvart anser man bero på s.k. ömelanism, också känt hos andra fågelarter, t.ex. banansmygen.

De genetiska analyserna visar även att den isolerade nordöstasiatiska underar-ten *osculans* av strandskata *Haematopus ostralegus* är basal till en grupp bestående av strandskata, kapstrandskata, sydös-trandskata, nyazeelandstrandskata och chathamstrandskata. *Osculans* skiljer sig även från europeiska strandskator genom bland annat längre näbb och distinkt juvenil dräkt och vinterdräkt (Hockey m.fl. 2020). Den får därför artstatus som **kamtjatkastrandskata** *Haematopus oscu-lans*. Varken IOC eller eBird/Clements har ännu genomfört denna uppdelning.

Referenser:

Hockey, P., G. Kirwan, M. och P. F. D. Boes-man, P.F.D. 2020. Eurasian Oystercatcher (*Haematopus ostralegus*), version 1.0. i: *Birds of the World* (Red.: Billerman, S.M., Keeney, B.K., Rodewald, P.G. och Schulenberg, T.S.). Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, NY, USA. Senfeld, T., Shannon, T.J., Van Grouw, H., Paij-mans, D.M., Tavares, E.S., Baker, A.J., Lees, A.C. och Collinson, J.M. 2020. Taxonomic status of the extinct Canary Island Oyster-catcher. *Ibis* 162:1068–1074.

► Småspov delas upp

Tidigare har från arter som kricka, enkelbeckasin, blå kärrhök, svartbent strandpipare, smätärna och bändelkors-näbb de nordamerikanska underarterna upphöjts till artnivå. Nu sker detta även med småspov. Liksom i fallet blå kärr-hök (se Rapport 10) ansågs amerikansk småspov tidigare utgöra en egen art, i detta fall fram till 1957, då AOU i Nord-amerika ändrade statusen till underart av småspov. Nu återfår den sin artstatus, som **amerikansk småspov** *Numenius hudsonicus* (Hudsonian Whimbrel). Detta baseras dels på diagnostiska skillnader i dräkt (särskilt övergumpens teckning) och storlek, och framför allt på genetiska

skillnader. Tidigare studier med mtDNA-baserad barcoding (Johnsen m.fl. 2010, Sangster m.fl. 2011) och nya genomstudier med hjälp av next-generation sequencing (Tan m.fl. 2019) antyder båda att småspov är uppdelad i två djupt skilda kluster: ett i Nordamerika (Nearktis) och ett i Eura-sien (Palearktis). Däremot uppvisar de palearktiska småspovarna ingen större genetisk variation, vilket antyder ett be-tydande genflöde mellan populationerna där. Inte heller fann Tan m.fl. (2019) några genetiska evidens på att den östasiatiska underarten *variegatus* skulle utgöra en se-parat art. När det gäller läten har man inte funnit några markanta skillnader mellan nordamerikanska och eurasiska småspo-var, här behövs mer studier. Även IOC har delat upp i två arter.

Referenser:

Johnsen, A., Rindal, E., Ericson, P.G.P., Zuccon, D., Kerr, K.C.R., Stoeckle, M.Y. och Lifjeld, J.T. 2010. DNA barcoding of Scandinavian birds reveals divergent lineages in trans-Atlantic species. *J. Ornithol.* 151: 565–578. Sangster, G., Collinson, J.M., Crochet, P.A., Knox, A.G., Parkin, D.T., Svensson, L. och Votier, S.C. 2011. Taxonomic recommenda-tions for British birds: seventh report. *Ibis* 153:883–892. Tan, H.Z., Ng, E.Y.X., Tang, Q., Allport, G.A., Jan-sen, J.J.F.J., Tomkovich, P.S. och Rheindt, F.E. 2019. Population genomics of two conge-neric palaeartic shorebirds reveals differential impacts of Quaternary climate oscillations across habitats types. *Sc. Rep.* 9:18171:1–9.

► Hägerpiparen flyttas i listan

Hägerpiparen har traditionellt ansetts stå nära familjerna skärfläckor och strandska-tor. Genetiska studier (Pereira och Baker 2010) visar dock att den istället är närmast släkt med vadarsvalorna, som numera an-ses utgöra systerklad till måsfåglar, labbar och alkor. Följaktligen flyttas hägerpipa-ren i listan, till före vadarsvalorna.

Referens:

Pereira, S.L. och Baker, A.J. 2010. The enigmatic monotypic crab plover *Dromas ardeola* is closely related to pra-tincoles and coursers (Aves, Charadrii-formes, Glareolidae) *Genet. Mol. Biol.* 33: 583–586.

► Atlaskattuggla får artstatus

Kattugglekomplexet består av åtta un-

derarter med utbredning från Maghreb och Västeuropa, österut till Centralasien. Underarten *mauritana* i Maghreb har en lätesrepertoar som även om den är snarlik våra kattugglors, uppvisar tydliga och konsekventa skillnader, liksom dräktskil-lnader (Robb 2015). Dessa skillnader stöds av genetiken som visar att kattugglorna i Nordafrika utgör en väl skild systerklad till övriga underarter, som isolerats av Gibraltar sund för runt en halv miljon år sedan (Brito 2005 och Doña m.fl. 2016). Underarten får därför artstatus som **at-laskattuggla** *Strix mauritanica* (Maghreb Wood Owl). Tk har sedan tidigare gett artstatus till orientkattuggla *Strix nivico-lum* (Himalayan Owl), vilken inkluderar tre östasiatiska underarter som tidigare fördes till kattugglan. Atlaskattugglan erkänns även av IOC.

Referenser:

Brito, P. 2005. The influence of Pleistocene glacial refugia on tawny owl genetic diversity and phylogeography in western Europe. *Mol. Ecol.* 14:3077–3094. Doña, J., Ruiz-Ruano, F.J. och Jovani, R. 2016. DNA barcoding of Iberian Peninsula and North Africa Tawny Owls *Strix aluco* sug-gests the Strait of Gibraltar as an important barrier for phylogeography. *Mitochondr. DNA A* 27:4475–4478. Robb, M.S. and The Sound Approach. 2015. *Undiscovered Owls*. Enefco House, Poole, Dorset.

► Två palmseglare i Afrika

Afrikansk palmseglare är vitt spridd i Afrika söder om Sahara. I Västpalearktis är den häckfågel i sydvästra Saudiarabien och västra Jemen. Arten delas upp i sex under-arter på fastlandet, samt de två isolerade underarterna *griveaudi* på Komorerna, respektive *gracilis* på Madagaskar. I en ny-ligen publicerad studie (Mills m.fl. 2019) visar man att de senare har en distinkt lä-tesrepertoar bestående av korta insektslika toner, medan repertoaren hos underar-terna på fastlandet består av kvittrande och staccato-toner, ibland i långa serier. De skiljer sig även utseendemässigt genom kraftigare mörka markeringar på strupen och bröstet, ljusare mage samt inte lika kraftigt förlängda stjärtpennor. De två underarterna får tillsammans artstatus under namnet **madagaskarpalmseglare** *Cypsiurus gracilis* (Malagasy Palm Swift). Arten erkänns även av IOC.

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Hägerpipare flyttas i den systematiska listan till före vadarsvalorna.

Referens:

Mills, M.S.L., Boesman, P. och Collar, N.J. 2019. Species limits in the African Palm Swift *Cyp-siurus parvus*. *Bull. B.O.C.* 139:75–82.

► Indisk blåkråka delas i två arter

Indisk blåkråka *Coracias benghalensis* (In-dian Roller) består av tre underarter; *ben-ghalensis* som förekommer från Arabiska halvön österut till Bangladesh, *indicus* i centrala och södra Indien och i Sri Lanka, samt *affinis* från nordöstra Indien österut till sydcentrala Kina, Indokina och norra Malackahalvön.

En genetisk studie (Johansson m.fl. 2018) av familjen blåkråkor baserad på kärn- och mtDNA från 15 av 16 taxa visar att *affinis* är syster till sulawesiblåkråka *Coracias temminckii* (Purple-winged Rol-ler) och att de två i sin tur är syster till *ben-ghalensis*. Det finns också en rad tydliga utseendemässiga skillnader mellan *affinis* och *benghalensis*, där *affinis* skiljer sig genom bland annat de helt mörkblå istället för övervägande turkosa vingtäckarna och den mörkare ryggen. De två hybridiserar i en smal zon från centrala Nepal till västra Assam i Indien (del Hoyo m.fl. 2020). Indisk blåkråka delas därför upp i två ar-ter; indisk blåkråka *Coracias benghalensis*

FOTO: LARS PETERSSON (WWW.LARSFOTO.SE)

Amerikansk småspov.

(Indian Roller) med underarterna *indicus* och *benghalensis*, samt **indokinesisk blåkråka** *Coracias affinis* (Indochinese Roller), monotypisk. Arten erkänns även av IOC.

Referenser:

del Hoyo, J., Collar, N. och Kirwan, G.M. 2020. Indochinese Roller (*Coracias affinis*), version 1.0. i: *Birds of the World* (Red.: del Hoyo, J., Elliott, J.A., Sargatal, J., Christie, D.A., och de Juana, E.). Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, NY, USA. Johansson, U.S., Irestedt, M., Qub, Y. och Eric-son, P.G.P. 2018. Phylogenetic relationships of rollers (Coraciidae) based on complete mitochondrial genomes and fifteen nuclear genes. *Molec. Phylogenet. Evol.* 126:17–22.

► Släktesförändringar bland brokspettarna

Trots liknande utseende visar ett antal studier (Dufort 2016, Fuchs och Pons 2015, Shakya m.fl. 2017, Weibel och Moore 2002a och 2002b, Winkler m.fl. 2014) att brokspettarna i släktet *Dendrocopos* inte står varandra närmast. Istället är några av arterna närmare släkt med de huvud-sakligen nordamerikanska spettarna i *Picoides*, de afrikanska i *Dendropicos* eller de sydamerikanska i *Veniliornis*. Tk har

länge avvaktat med att göra förändringar för att bibehålla stabilitet, men eftersom de genetiska resultaten är solida och de ledande världslistorna genomfört dem följer Tk nu efter.

För att undvika att dela upp *Dendro-copos* skulle *Dendropicos*, *Veniliornis* och *Picoides* behöva inkorporeras i ett enda stort släkte, som i så fall skulle bestå av långt över 60 arter med kraftigt skiftande morfologi. Tk väljer istället att följa de in-ternationella taxonomiska auktoriteterna som i någon form delat upp brokspettarna på flera släkten.

För brokspettarna förekommande i Västpalearktis innebär det ny släktestill-hörighet för tre arter. Mindre hackspett är, tillsammans med den asiatiska arten röd-bröstad hackspett, nära släkt med tre små amerikanska brokspettar i *Picoides*. Dessa lyfts ut till det egna släktet **Dryobates**. Mellanspetten och arabspetten står istäl-let, trots kraftigt avvikande utseende, nära de afrikanska hackspettarna i *Dendropicos*, dock tillräckligt långt ifrån för att placeras i ett eget släkte, **Dendrocoptes** (tillsam-mans med den asiatiska arten brunpannad hackspett).

Omflyttningarna får till följd att flera

FOTO: NIKLAS ARONSSON

Mindre hackspett – nu i släktet *Dryobates*.

arter som tidigare ansågs vara nära släkt baserat på likartat utseende nu istället förs till helt olika släkten. På samma gång förenas arter som visserligen har liknande beteende, läten och morfologi men i vissa fall mycket olika utseende i ett och samma släkte.

Inom flera fågelgrupper, i synnerhet bland hackspettarna, har det visat sig att dräkt och släktskap inte alltid korrelerar. Flera arter i familjen som förekommer i samma områden har ytterst lika utseenden, men skiljer sig i födosöksbeteende och storlek, och som resultaten nu visar även genetiskt. Exempelvis har den sydamerikanska hackspetten med det tidigare namnet hjälmspillkråka, som är mycket lik arten neotropisk spillkråka bortsett från mindre storlek, istället visat sig vara en kastanjespett i *Celeus* (Benz m.fl. 2015). I Nordamerika är dunspetten till utseendet i stort sett en mindre version av hårspetten, men de står inte heller nära varandra genetiskt (Prum och Samuelsson 2012).

Ett tredje exempel från Sydostasien är arten med det tidigare namnet olivryggig flamspett som trots likartat utseende med övriga flamspettarna i släktet *Dinopium* istället är systerart till de kraftigt avvikande arterna i *Gecinulus* (Shakya m.fl. 2014). En bakomliggande förklaring som lanserats är teorin om social mimikry (ISDM, Inter-specific social dominance theory), där en mindre, underordnad art utvecklats till att utseendemässigt härma och därmed dra fördelar av att likna en större, dominant art för att undvika konkurrens (Prum 2014).

Referenser:

Benz, B.W., Robbins, M.B. och Zimmer, K.J. 2015. Phylogenetic relationships of the Hel-meted Woodpecker (*Dryocopus galeatus*): A case of interspecific mimicry? *Auk* 132: 938–950.

Dufort, M.J. 2016. An augmented supermatrix phylogeny of the avian family Picidae reveals uncertainty deep in the family tree. *Mol. Phylogenet. Evol.* 94:313–326.

Fuchs, J. och Pons, J.-M. 2015. A new classifica-tion of the Pied Woodpeckers assemblage (Dendropicini, Picidae) based on a compre-hensive multi-locus phylogeny. *Mol. Phyloge-net. Evol.* 88:28–37.

Prum, R.O. 2014. Interspecific social domi-nance mimicry in birds. *Zool. J. Linn. Soc.* 172:910–941.

Prum, R.O. och Samuelsson, L. 2012 The hairy-downy game: a model of interspecific social dominance mimicry. *J. Theor. Biol.* 313:42–60.

Shakya, S.B., Fuchs, J., Pons, J.-M. och Shel-don, F.H. 2017. Tapping the woodpecker tree for evolutionary insight. *Mol. Phylogenet. Evol.* 116:182–191.

Weibel, A.C. och Moore, W.S. 2002a. Molecular phylogeny of a cosmopolitan group of wood-peckers (genus *Picoides*) based on COI and cyt b mitochondrial gene sequences. *Mol. Phylogenet. Evol.* 22: 65–75.

Weibel, A.C. och Moore, W.S. 2002b. A test of a mitochondrial gene-based phylogeny of woodpeckers (genus *Picoides*) using an independent nuclear gene, beta-fibrinogen intron 7. *Mol. Phylogenet. Evol.* 22: 247–257.

Winkler, H., Gamauf, A., Nittinger, F. och Haring, E. 2014. Relationships of Old World wood-peckers (Aves: Picidae) – new insights and taxonomic implications. *Ann. Naturhist. Mus. Wien B* 116: 69–86.

► Rödögdvireo delas i två arter

Rödögd vireo *Vireo olivaceus* är en välbekant art för de flesta som skådat i Nord- eller Sydamerika. I Västpalearktis

är det också en av de vanligaste felflygarna västerifrån, med över 300 fynd, även om Sverige fortfarande väntar på sitt första fynd. Arten består dels av nominaten *olivaceus* som häckar i Kanada och USA och övervintrar i Amazonas, dels av nio underarter i tropiska Sydamerika som är stannfåglar eller flyttar inom Sydamerika. Det har länge talats om att dela upp arten (Slager m.fl. 2014) och nu ger ytterligare en fylogenetisk studie av komplexet stöd för detta (Battey och Klicka 2017). Studien visar att arten är polyfyletisk och att de neotropiska underarterna är närmare släkt med de karibiska arterna mustaschvireo *Vireo altiloquus* och yucatánvireo *Vireo magister* än med rödögd vireo av under-arten *olivaceus* i Nordamerika. Studien visar också att det inte förekommer något genutbyte mellan grupperna, trots att de vintertid delvis förekommer i samma områden. Rödögd vireo delas därför upp i två arter; rödögd vireo *Vireo olivaceus* (Red-eyed Vireo), monotypisk, i Nord-amerika, och **chivivireo** *Vireo chivi* (Chivi Vireo), med nio underarter i Sydamerika. En brist i de genetiska studierna är att inte samtliga nio neotropiska underarter har inkluderats, varför det inte går att utesluta att det kan dölja sig fler arter i komplexet. Namnet chivi är onomatopoetiskt och gavs till arten av den franske ornitologen Louis Jean Pierre Vieillot. Motsvarande uppdelning har gjorts av eBird/Clements och IOC.

Referenser:

Battey, C. J. och Klicka, J. 2017. Cryptic specia-tion and gene flow in a migratory songbird species complex: insights from the Red-Eyed Vireo (*Vireo olivaceus*). *Mol. Phylogenet. Evol.* 113:67–75.

Slager, D. L., Battey, C.J., Bryson Jr., R.W., Voelker, G. och Klicka, J. 2014. A multilocus phylogeny of a major new world avian radia-tion: the Vireonidae. *Mol. Phylogenet. Evol.* 80:95–104.

► Azurmonark delas upp

Azurmonarken *Hypothymis azurea* är en karaktärsart i stora delar av södra och sydöstra Asien, med en utbredning som sträcker sig från västra Indien österut till Filippinerna och Sulawesi. Från Västpale-arktis finns endast ett fynd, från Iran 2011. Arten har hela 25 underarter, varav flera är utseendemässigt starkt avvikande. Det saknas fortfarande heltäckande genetiska

FOTO: DAVE BARNES

Orientberglärka får artstatus.

studier av de olika underarterna i kom-plexet, men i en genetisk studie med fokus på paradimonarkerna i släktet *Terpsip-hone*, inkluderades även några underarter av azurmonark (Fabre m.fl. 2012). Denna visade att den distinkta underarten *puella* från Sulawesi utgör en gren som varit isolerad sedan mitten av pliocen (5,3 till 2,6 miljoner år före nutid) och förordar att den ges artstatus. Utseendemässigt avviker *puella* genom avsaknad av svart hjässa och nära avsaknad av svart bröstband, samt blekare blå färg (del Hoyo m.fl. 2020). Den har också en mer varierad, visslande sång. Även om inte alla underarter var inklu-derade i studien väljer Tk att ge artstatus till *puella*, tillsammans med den snarlika och biogeografisk närstående underarten *blasii* från Sula-öarna. Arten får namnet **månstensmonark** *Hypothymis puella* (Pale-blue Monarch) efter sin blekare blå färg. Det kan, om nya studier publiceras, bli aktuellt att i framtiden ge artstatus till ytterligare underarter, exempelvis den mycket distinkta underarten *abbotti* från öarna Lasia och Babi, utanför västra

Sumatra. Motsvarande uppdelning görs av eBird/Clements och IOC.

Referenser:

del Hoyo, J., Collar, N. och Christie, D.A. 2020. Pale-blue Monarch (*Hypothymis puella*), version 1.0. i: *Birds of the World* (Red: del Hoyo, J. m.fl.). Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, NY, USA.

Fabre, P.H., Irestedt, M., Fjeldså, J., Bristol, R., Groombridge, J.J., Irham, M. och Jønsson, K.A. 2012. Dynamic colonization exchan-ges between continents and islands drive diversification in paradise-flycatchers (*Terpsiphone*, Monarchidae). *J. Biogeogr.* 39:1900–1918.

► Berglärkan delas upp i tre arter

Berglärkan *Eremophila alpestris* är en av världens mest vidspridda tättingar och uppvisar en stor variation mellan de över 40 olika underarterna. Det har därför länge talats om att den borde delas upp i flera arter, men hittills har det saknats tillräckligt robusta studier för att göra en uppdelning. Drovetski m.fl. publicerade 2014 en studie där de, baserat huvudsak-ligen på mtDNA, visade att komplexet

berglärka kunde delas upp i sex geogra-fiskt, ekologiskt och fenotypiskt enhetliga klader (*alpestris*, *flava*, *brandti*, *penicillata*, *atlas* och *elwesi*). Studien visade också att arten är parafyletisk, dvs. de olika underarterna av berglärka är inte varan-dras närmaste släktingar, då ökenberglär-kan *Eremophila bilopha* genetiskt ligger inbäddad bland berglärkorna. Under 2020 publicerades en ny, mer omfattande studie av släktet *Eremophila*. Bakom studien står bl.a. Urban Olsson och Per Alström. Fylogeografiska analyser baserade på mi-tokondriella cytokrom b- och ND2-gener identifierade fyra mycket väl skilda klader, som skilde sig åt under sen pliocen (ca 2,7–3,4 miljoner år sedan). I studien ana-lyserades 13 av 40-talet underarter varför övrigas placering i respektive klad baseras på dräktkaraktärer och geografi och i viss mån bör ses som preliminär. Vad gäller morfologin finns det mycket överlapp mel-lan de olika underarterna i Eurasien, men *bilopha* (ökenberglärka) och *longirostris* – från nordöstra Pakistan och västra Hi-malaya – skiljer ut sig tydligast från övriga.

Baserat på dessa rön väljer Tk att dela upp berglärka i tre arter:

► **Berglärka** *Eremophila alpestris* (Common Horned Lark), vilken förutom de amerikanska berglärkorna, inkluderar ”vår egen” flava från Skandinavien och norra Ryssland, samt brandti som förekommer från sydöstra Ryssland österut till Mongoliet. De amerikanska underarterna utgör en egen evolutionär enhet, men bibehålls under alpestris, då uppdelningen är från ca 700 000 år sedan. Uppdelningen av de många amerikanska underarterna behöver ses över.

► **Orientberglärka** *Eremophila penicillata* (Mountain Horned Lark) , som förekommer i bergsområden från Balkanhalvön och Grekland (*balcanica*), genom Turkiet och Mellanöstern (*kumero-loevei*, *penicillata* och *bicornis*), österut till Iran och Centralasien (*albigula*), samt med en isolerad population i Atlasbergen i Marocko (*atlas*). Underarten *atlas* skulle kunna betraktas som en egen art, men bibehålls under *penicillata* då uppdelningen är från ca 700 000 år sedan.

► **Himalayaberglärka** *Eremophila longirostris* (Himalayan Horned Lark), som förekommer i Himalaya och på Tibetanska högplatån, inkluderar underarterna *argalea*, *teleschowi*, *przewalskii*, *nigrifrons*, *longirostris*, *elwesi*, *khamensis* och *deosaiensis*. Värt att notera är att den ovanligt långnäbbade nominaten *longirostris* var ett av de taxa som inte var inkluderade i den genetiska analysen. Biogeografi och dräktkaraktärer pekar dock på att den bör föras till himalayaberglärkan.

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Tjocknäbbad sångare byter släkte.

Gräshoppsångaren får heta just det även fortsättningsvis även om släktet heter smygsångare.

Ökenberglärka *Eremophila bilopha* (Temminck's Lark) kvarstår som en monotypisk art. Varken eBird/Clements eller IOC har ännu genomfört denna uppdelning.

Referenser:

Drovetski, S.V., Rakovic, M., Semenov, G., Fadeev, I.V. och Red'kin, Y.A. 2014. Limited phylogeographic signal in sex-linked and autosomal loci despite geographically, ecologically, and phenotypically concordant structure of mtDNA variation in the Holarctic avian genus *Eremophila*. *PLoS One* 9:1–10.

Ghorbani, F., Aliabadian, M., Olsson, U., Donald, P.F., Khan, A.A. och Alström, P. 2020. Mitochondrial phylogeography of the genus *Eremophila* confirms underestimated species diversity in the Palearctic. *J. Ornithol.* 161:297–312.

Tjocknäbbad sångare får nytt släktesnamn

Tjocknäbbad sångare *Iduna aedon* (Thick-billed Warbler) förs idag tillsammans med stäppsångare, saxaulsångare, eksångare, macchiasångare och ytterligare två arter från tropiska Afrika till släktet *Iduna* (Fregin m.fl. 2009). Genetiska studier visar dock att arten istället är systerart till papyrusgulsångare *Calamonastides gracilirostris* (Papyrus Yellow Warbler) (Arabibi m.fl. 2014). Arten flyttas därför från *Iduna* till släktet *Arundinax* och får det vetenskapliga namnet ***Arundinax aedon***. Namnet *Arundinax* (Blyth, 1845) är äldre än, och har därför prioritet över, det ibland använda *Phragmaticola* (Jerdon,

1846), som därmed betraktas som en junior synonym till *Arundinax* (Pittie och Dickinson 2013).

Referenser:

Arbabi, T., Gonzalez, J., och Wink, M. 2014. A re-evaluation of phylogenetic relationships within Reed Warblers (Aves: Acrocephalidae) based on eight molecular loci and ISSR profiles. *Mol. Phylogenet. Evol.* 78:304–313.

Fregin, S., Haase, M., Olsson, U. och Alström, P. 2009. Multi-locus phylogeny of the family Acrocephalidae (Aves: Passeriformes) — the traditional taxonomy overthrown. *Mol. Phylogenet. Evol.* 52:866–878.

Pittie, A., och Dickinson, E.C. 2013. The dating of the second supplement to Jerdon's catalogue of the birds of the peninsula of India in the Madras Journal of Literature and Science, volume 13 number 31. *Zool. Bibliography* 2:151–166.

► Två smygsångare byter släkte

En omfattande genetisk studie (Alström m.fl. 2018) av familjen gräsfåglar (Locustellidae) som inkluderade 59 av 62 arter visar att dagens släktesindelning i flera fall går på tvärs med de verkliga släktskapen inom familjen. Många av de justeringar som rekommenderas av författarna rör släkten eller arter som inte påträffats i Västpalearktis. För vår del är det endast smygsångarna – släktet *Locustella* – som berörs. Släktet består av två klader (som författarna benämner J och K) som separerades för närmare 15 miljoner år sedan. Det skulle rent formellt gå att behålla alla arter i de två kladerna i ett släkte, men

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

eftersom uppdelningen skedde för så länge sedan är det mer konsistent med andra släktesindelningar att skilja dem åt. Det innebär att 20 arter i klad J kvarstår i släktet *Locustella*. Inom Västpalearktis är det arterna träsksångare, gräshoppsångare, flodsångare och vassångare. Sex arter flyttas till det nybildade släktet *Helopsaltes*. Namnet *Helopsaltes* betyder träskmusiker, från grekiskans helos som betyder våt, träskartad mark och psaltes som betecknar en musiker som spelar stränginstrument.

För Västpalearktis medför det att starrsångare och graysmygsångare får nya vetenskapliga namn; ***Helopsaltes certhiola***, respektive ***Helopsaltes fasciolatus***. Arterna inom *Helopsaltes* har alla en sång som består av 2–5 sekunder långa strofer som separeras av tydliga pauser på 2–15 sekunder. Nästan alla element i stroferna skiljer sig från varandra, eller är arrangerade i olika block med liknande noter. Arterna i det nya begränsade släktet *Locustella* har istället alla en sång som är mindre tydligt separerad i strofer och som består av mycket snabba rullande skallringar eller en monoton repetition av enkla noter.

Även om det bättre skulle beskriva släktskapen har Tk valt att inte ändra de svenska namnen på träsksångare, gräshoppsångare, flodsångare, vassångare och starrsångare, trots att övriga 21 arter på svenska heter smygsångare, detta eftersom de är mycket väletablerade och namnet ”sångare” används generiskt för arter inom flera olika släkten och familjer. Motsvarande släktesuppdelning har gjorts av IOC.

Referenser:

Alström, P., Cibois, A., Irestedt, M., Zuccon, M.D., Gelang, M., Fjeldså, J., Andersen, M.J., Moyle, R.G., Pasquet, E. och Olsson, U. 2018. Comprehensive molecular phylogeny of the grassbirds and allies (Locustellidae) reveals extensive non-monophyly of traditional genera, and a proposal for a new classification. *Mol. Phylogen. Evol.* 127:367–375.

► Revision av timalior ger två nya fågelfamiljer och uppdelning av släktet Sylvia

En stor grupp forskare, där flera kända svenska ingår, har gjort den första heltäckande fylogenetiska studien av hela komplexet ”babbler”, som hittills inkluderat fem familjer (timalior, marktimalior, fnittertrastar, sylvior och glasögonfåglar).

FOTO: LARS LUNDMARK

Ärtsångare flyttas till släktet Curruca.

Genom att använda multi-locusteknik (fem mitokondrie- och sju kärn-loci) och en kombination av tidigare publicerad data med nyproducerad egen data har man kunnat rekonstruera en tidskalibrerad fylogeni för 89 % av världens ”babbler”: 402 arter av totalt 452, i 75 släkten (97 procent). Man har då upptäckt dels nya relationer och dels släkten som inte är monofyletiska. Sju klader divergerade vid ungefär samma tidpunkt, för 18–20 milj. år sedan, under miocen. Resultatet blir sju familjer, dvs. två nya, och 64 släkten totalt, samt en reviderad linjär sekvens av alla arterna.

De två nya familjerna är **papegojnäbbar**, Paradoxornithidae (Parrotbills and allies) och **alkippor**, Alcippeidae (Alcippe Fulvettas). I familjen papegojnäbbar ingår förutom de ”äkta” papegojnäbbarna även släktena *Myzornis*, *Fulvetta* och några småsläkten. I familjen alkippor ingår enbart släktet *Alcippe*, som tidigare ingick i familjen marktimalior.

En lista med alla världens fågelfamiljer finns på Tk:s hemsida: birdlife.se/Tk/.

Studien av Cai m.fl. (2019) visar även att att två afrikanska släkten (*Phyllantus* och *Kupeornis*) är en del av skriktrastarna. Skriktrastarna skildes dock åt i två grupper för relativt länge sedan. En grupp omfattar de flesta afrikanska arterna, medan den andra utgörs av asiatiska,

nordafrikanska och ett par östafrikanska arter. Tk väljer, liksom IOC, därför att dela upp *Turdoides* i två släkten. De i Västpalearktis förekommande skriktrastarna byter släktesnamn till ***Argya***.

Cai m.fl. (2019) visar vidare att flera afrikanska arter som tidigare ansågs tillhöra familjen timalior istället står nära *Sylvia*-sångarna: principesångaren *Horizorhinus dohrni* på ön Principe i Guineabukten, etiopiska kattsångaren *Parophasma galinieri*, sydafrikanska rödnäbben *Lioptilus atriceps* samt de båda nunnesångarna i *Pseudoalcippe*. Faktum är att de är närmare släkt med svarthätta och trädgårdssångare än vad de senare är släkt med övriga arter i familjen. Här råder ingen parafyli som egentligen kräver att släktet måste delas upp i flera delar för att återspegla släktskapen korrekt, så länge de afrikanska arterna inkorporeras i *Sylvia*. Dock skildes dessa två klader åt redan för 15 miljoner år sedan, vid en tidigare tidpunkt än åldern på vissa tättingfamiljer.

Tk väljer därför att dela upp *Sylvia* i två släkten: *Sylvia* i begränsad mening för trädgårdssångare, svarthätta och de afrikanska arterna och ***Curruca*** för de övriga. Även *Curruca* skulle kunna delas upp vidare i två delar, eftersom två klader skildes åt för hela tio miljoner år sedan, med höksångare, ärtsångare och mästersonångare plus släktingar i en grupp, och törnsång-

FOTO: STEFAN CHERRUG

Rostsångare byter vetenskapligt namn till *Curruca iberiae*. För den nordafrikanska underarten saknas för närvarande ett giltigt namn, här representerad av en hanne fotograferad i Marocko.

are, ökensångare och sammetshätta med flera i en annan. IOC:s världslista har nått samma slutsats.

Referenser:

Cai, T., Cibois, A., Alström, P., Moyle, R.G., Kennedy, J.D., Shao, S., Zhang, R., Irestedt, M., Ericson, P.G.P., Gelang, M., Qu, Y., Lei, F. och Fjeldså, J. 2019. Near-complete phylogeny and taxonomic revision of the world's babbler (Aves: Passeriformes). *Mol. Phylogenet. Evol.* 130: 346–356.

► Nytt namn på rostsångare

När rödstrupig sångare delades upp i tre arter år 2014 fick den västliga arten namnet rostsångare *Sylvia inornata*, med de två underarterna *inornata* i Nordafrika och *iberiae* på Iberiska halvön och i Sydfrankrike. Vid en genomgång av skinnen

i typserien (Zuccon m.fl. 2020) – insamlade i Tunisien – som *inornata* beskrevs från visade det sig att dessa i själva verket var moltonisångare *Sylvia subalpina*. Det innebär att namnet *inornata* (Tschudi, 1906) inte är tillgängligt som namn för rostsångare, utan betraktas som en junior synonym till *subalpina* (Temminck, 1820). Det innebär också att det måste ersättas av det äldsta namn som finns tillgängligt för arten vilket är *iberiae* (Svensson, 2013a,b). I och med revideringen av släktet *Sylvia* och uppdelning i *Sylvia* och *Curruca* hamnar arten i det nybildade släktet *Curruca*. Nytt namn på arten blir därför rostsångare ***Curruca iberiae*** (Western Subalpine Warbler).

Vad gäller de två underarterna kvarstår *iberiae* som namn för underarten på Ibe-

riska halvön, däremot finns det inte längre något tillgängligt namn för underarten i Nordafrika (f.d. *inornata*). Zuccon m.fl. förordar i studien att rostsångaren betraktas som monotypisk, baserat på alltför små skillnader mellan fåglar i Nordafrika och på europeiska fastlandet. Detta motsägs dock av Svensson (opublicerat) som inför publikationen av *Handbook of Western Palearctic Birds* gjorde en omfattande genomgång av skinnsamlingar och kom fram till att det finns tillräckliga skillnader dem emellan för att motivera att de även framöver betraktas som två olika underarter. Tk stöder Svensson i denna slutsats, vilket innebär att det behövs ett nytt typexemplar och vetenskapligt namn för den nordafrikanska underarten. IOC har gjort motsvarande uppdelning, men betraktar rostsångaren som preliminärt monotypisk i avvaktan på beskrivning av en ny nordafrikansk underart.

Referenser:

Svensson, L. 2013a. A taxonomic revision of the Subalpine Warbler *Sylvia cantillans*. *Bull. Brit. Orn. Club* 133:240–248.
Svensson, L. 2013b. Subalpine Warbler variation and taxonomy. *Brit. Birds* 106: 651–668.
Zuccon, D., Pons, J-M., Boano,G., Chiozzi, G., Gamauf, A., Mengoni, C., Nespoli, D., Oliosio, G., Pavia, M., Pellegrino, I., Rakovic, M., Randi, E., Rguibi Idrissi, H., Touihri, M., Unsöld, M, Vitulano, S. och Brambilla, M. 2020. Type specimens matter: new insights on the systematics, taxonomy and nomenclature of the subalpine warbler (*Sylvia cantillans*) complex. *Zool. J. Linn. Soc.* (under utgivning).

► Ny underart av svart rödstjärt

Som ett resultat en omfattande genomgång av skinn och fotografier från svarta rödstjärtar *Phoenicurus ochruros* från hela artens utbredningsområde (Federenko 2018) framkom att dagens indelning av underarter inte helt speglar de geografiska variationerna inom komplexet. Genomgången av adulta hanar från artens utbredningsområde i Asien gjordes baserat framför allt på skinnsamlingar från Zoologiska Museet vid Moskvauniversitetet, Zoologiska Institutet vid Rysslands Vetenskapsakademi i Sankt Petersburg och Institute of Zoology of the Republic of Kazakhstan i Almaty.

Studien visar att svarta rödstjärtar från Altaj, Tuva, norra Kina och västra Mongoliet skiljer sig från fåglar av rasen

phoenicuroides i grannområdena i Turkستان genom frånvaron av kontrast mellan färgen på huvud, nacke och rygg, vilka alla är enhetligt mörkgrå. Den nya underarten får namnet *murinus* (Fedorenko, ssp. nov.), som betyder musgrå.

Referens:

Fedorenko, V.A. 2018. A new subspecies of the Black Redstart – *Phoenicurus ochruros murinus* subsp. nov. from the Altai-Sayan Mountainous Country and the current breeding range of the Black Redstart. *Proc. Zool. Inst. Russ. Acad. Sci.* 322:108–128.

► Ny underart av bofink

Lars Svensson beskriver i *Bull. B.O.C.* 2015 en ny underart av bofink, *harterti*, från nordöstra Libyen, i norra delen av det område som kallas Cyrenaica. Den nya underarten ingår i den nordafrikanska gruppen av underarter tillsammans med *africana* och *spodiogenys*, och skiljs från dessa på en tydlig vit fläck i nacken, kraftigare näbb, mer långbent och ett antal dräktkaraktärer, se ytterligare detaljer i Shirihai och Svensson 2018.

Referenser:

Shirihai, H. och Svensson, L. 2018. *Handbook of Western Palearctic Birds*. Volume 2. Passerines: Flycatchers to Buntings, Helm, London.
Svensson, L. 2015. A new North African subspecies of Common Chaffinch *Fringilla coelebs*. *Bull. B.O.C.* 135:69–76.

► Nya namn på några amerikanska rariteter

Nya rön om släktskap har gjort nuvarande namn på några amerikanska VP-gäster något missvisande. Tk väljer att ersätta dem med nya namn som bättre återspeglar deras släktskap. För att åstadkomma minsta möjliga omgörning bland etablerade svenska namn genomför vi flera ändringar på samma gång. Inga av dessa har ännu påträffats i Sverige.

► Den säregna skogssångaren rödkronad piplärksångare *Seiurus aureocapillus* har visat sig vara endast avlägset släkt med de båda andra piplärksångarna, nordlig och sydlig, och är faktiskt systemart till resten av familjen (Lovette m.fl. 2010). Tidigare har därför Tk urskiljt de senare i det egna släktet *Parkesia*. Men även det svenska namnet är missvisande. Rödkronad piplärksångare är den minst piplär-

keliknande av de tre, snarare lik en liten trast som går istället för hoppar fram, med artkaraktéristiskt brandgul hjässa. Följaktligen får arten det nya namnet **brandkronad skogssångare**.

► Busksparvarna i *Pipilo*, däribland den i Europa anträffade arten brunsidig busksparv, är ej nära släkt med busksparvarna i *Chlorospingus*, en grupp neotropiska fåglar som tidigare ansågs vara tangaror (Klicka m.fl. 2014). Däremot står de nära snärsparvarna i *Atlapetes*. För att bättre återspegla släktskapet döps därför brunsidig busksparv om till **brunsidig snärsparv**.

► Tidigare studier har visat att tangarorna i *Piranga* inte alls är tangaror (Thraupidae) utan istället tillhör familjen kardinaler (Klicka m.fl. 2007). Tk har redan gett de i Europa påträffade arterna scharlakanstangara och sommartangara rätt familjetillhörighet. Nu kommer turen till de svenska namnen. Eftersom ett antal andra arter som flyttats till familjen redan tilldelats efterledet kardinaler väljer vi nu att låta *”pirangorna”* följa efter. Intressant är att *Piranga*-arterna ingalunda är perifera medlemmar av Cardinalidae; faktum är att de står nära ”urkardinalen” röd kardinal *Cardinalis cardinalis* varifrån familjen fått sitt namn. Scharlakanstangara döps därför om till **scharlakanskardinal** och sommartangara till **sommarkardinal**. För att släktskap och namn på övriga på andra arter i familjen ska överensstämma döps även arterna blåtjocknäbb och indigofink om till **blåkardinal** och **turkoskardinal**.

Referenser:

Klicka, J., Burns, K. och Spellman, G.M. 2007. Defining a monophyletic Cardinalini: A molecular perspective. *Mol. Phylogenet. Evol.* 45:1014–1032.
Klicka, J., Barker, F.K., Burns, K.J., Lanyon, S.M., Lovette, I.J., Chaves, J.A. och Bryson, R.W. Jr. 2014. A comprehensive multilocus assessment of sparrow (Aves: Passerellidae) relationships. *Mol. Phylogenet. Evol.* 77:177–182.
Lovette, I.J., Pérez-Emán, J.L., Sullivan, J., Banks, R.C., Fiorentino, I., Córdoba-Córdoba, S., Echeverry-Galvis, M., Barker, F.K., Burns, K.J, Klicka, J., Lanyon, S.M. och Bermingham, E. 2010. A comprehensive multilocus phylogeny for the wood-warblers and a revised classification of the Parulidae (Aves). *Mol. Phylogenet. Evol.* 57: 753–770.

Tack till medlemmarna i Tk:s referensgrupp för värdefulla kommentarer.

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Rödkronad piplärksångare får nytt svenskt namn och heter nu **brandkronad skogssångare**.

► Svenska namn på underarter

Det har hittills inte funnits officiella namn på de underarter som påträffats i landet. För vissa underarter finns väletablerade namn, medan det för andra funnits flera olika namn i bruk och för en del helt saknats namn. För att få ett tydligt gemensamt språkbruk har Tk tagit fram en lista med namn på underarter som påträffats i landet. Namnförslagen har varit ute på remiss hos BirdLife Sveriges styrelse, Raritetskommittén, Nationella Rapportkommittén, Fågelintressekommittén, VF-red och ett antal enskilda personer.

Som grundregel har inget underartsnamn givits när en ensam underart är vanligt förekommande häckfågel i Sverige, medan en eller flera andra underarter förekommer som sällsynta gäster. Exempelvis har inget specifikt namn givits till underarten *canus* av fiskmås, medan underarten *heinei* – som är en sällsynt gäst – har fått namnet rysk fiskmås. Ett flertal rariteter har inte kunnat bestämmas till underart, och de saknar då svenskt underartsnamn.

Om flera underarter är normalt förekommande i landet har däremot samtliga fått underartsnamn, exempelvis sydlig gransångare *collybita* och nordlig gransångare *abietinus*.

Undantag från ovanstående regler har gjort där det bedömts som mer praktiskt. Exempelvis har både den i landet häck-

ande underarten *fabalis* och den ovanligare gästen *rossicus* av sädgås fått specifika underartsnamn – tajgasädgås, respektive tundrasädgås.

NEDAN LISTAS SAMTLIGA underarter som fått specifika underartsnamn:

- ▶ Prutgås *bernicla* = mörkbukig prutgås
- ▶ Prutgås *hrota* = ljusbukig prutgås
- ▶ Prutgås *nigricans* = svartbukig prutgås
- ▶ Sädgås *fabalis* = tajgasädgås
- ▶ Sädgås *rossicus* = tundrasädgås
- ▶ Bläsgås *flavirostris* = grönlandsbläsgås
- ▶ Mindre sångsvan *columbianus* = tundrasvan
- ▶ Gråhakedopping *holbolli* = Holbölls gråhakedopping
- ▶ Storskarv *carbo* = atlantstorskarv
- ▶ Storskarv *sinensis* = mellanskarv
- ▶ Större strandpipare *hiaticula* = sydlig större strandpipare
- ▶ Större strandpipare *tundrae* = tundrastrandpipare
- ▶ Rödspov *limosa* = europeisk rödspov
- ▶ Rödspov *islandica* = isländsk rödspov
- ▶ Kustsnäppa *canutus* = tajmyrkustsnäppa
- ▶ Kustsnäppa *islandica* = grönlandskustsnäppa
- ▶ Kärrsnäppa *alpina* = nordlig kärrsnäppa
- ▶ Kärrsnäppa *schinzii* = sydlig kärrsnäppa
- ▶ Rödbena *robusta* = isländsk rödbena
- ▶ Fiskmås *heinei* = rysk fiskmås
- ▶ Vitvingad trut *kumlieni* = baffintrut
- ▶ Silltrut *fuscus* = östersjötrut
- ▶ Silltrut *intermedius* = nordsjösiltrut
- ▶ Silltrut *graellsii* = atlanttsilltrut
- ▶ Tygeltärna *melanopterus* = atlanttygeltärna
- ▶ Sillgrissla *aalge* = nordlig sillgrissla
- ▶ Sillgrissla *albionis* = brittisk sillgrissla
- ▶ Sillgrissla *hyperborea* = arktisk sillgrissla
- ▶ Tordmule *torda* = nordlig tordmule
- ▶ Tordmule *islandica* = isländsk tordmule
- ▶ Tobisgrissla *grylle* = östersjötobisgrissla
- ▶ Tobisgrissla *arcticus* = atlanttobisgrissla
- ▶ Större turturduva *orientalis* = orientturturduva
- ▶ Större turturduva *meena* = bergturturduva
- ▶ Tornuggla *alba* = västeuropeisk tornuggla
- ▶ Tornuggla *guttata* = östeuropeisk tornuggla
- ▶ Ökenvarfågel *pallidirostris* = saxaulvarfågel
- ▶ Rödhuvad törnskata *senator* = västlig

Turkestanrödstjärt, det vill säga svart rödstjärt av underarten *phoenicuroides* – en av många underarter som nu fått ett officiellt svenskt namn.

rödhuvad törnskata

- ▶ Rödhuvad törnskata *badius* = balearisk rödhuvad törnskata
- ▶ Rödhuvad törnskata *niloticus* = östlig rödhuvad törnskata
- ▶ Skata *pica* = europeisk skata
- ▶ Skata *fennorum* = nordlig skata
- ▶ Nötkråka *caryocatactes* = tjocknäbbad nötkråka
- ▶ Nötkråka *macrorhynchos* = smalnäbbad nötkråka
- ▶ Kråka *corone* = svartkråka
- ▶ Kråka *cornix* = gråkråka
- ▶ Rostgumpsva *aurica/japonica* = östlig rostgumpsva
- ▶ Stjärtmes *caudatus* = nordlig stjärtmes
- ▶ Stjärtmes *europaeus* = kontinental stjärtmes
- ▶ Cettisångare *albiventris* = turkestancettisångare
- ▶ Lövsångare *trochilus* = sydlig lövsångare
- ▶ Lövsångare *acredula* = nordlig lövsångare
- ▶ Gransångare *collybita* = sydlig gransångare
- ▶ Gransångare *abietinus* = nordlig gransångare
- ▶ Gransångare *tristis* = sibirisk gransångare
- ▶ Ärtsångare *curruca* = europeisk ärtsångare
- ▶ Ärtsångare *halimodendri* = stäppärtsångare
- ▶ Ärtsångare *blythi* = sibirisk ärtsångare
- ▶ Nötväcka *asiatica* = sibirisk nötväcka
- ▶ Ringtrast *alpestris* = alpringtrast
- ▶ Blåhake *svecica* = rödstjärnig blåhake
- ▶ Blåhake *cyaneola* = vitstjärnig blåhake

- ▶ Sydnäktergal *megarhynchos* = europeisk sydnäktergal
- ▶ Sydnäktergal *golzii* = turkestansydnäktergal
- ▶ Svart rödstjärt *semirufus* = levantrödstjärt
- ▶ Svart rödstjärt *phoenicuroides* = turkestanrödstjärt
- ▶ Svart rödstjärt *rufiventris* = himalayarödstjärt
- ▶ Svart rödstjärt *ochruros* = kaukasisk rödstjärt
- ▶ Vitgumpad buskskvätta *maurus* = sibirisk buskskvätta
- ▶ Vitgumpad buskskvätta *hemprichii* = kaspisk buskskvätta
- ▶ Vitgumpad buskskvätta *variegatus* = armenisk buskskvätta
- ▶ Stenskvätta *leucorhoa* = grönländsstenskvätta
- ▶ Gulärta *flava* = sydlig gulärta
- ▶ Gulärta *thunbergi* = nordlig gulärta
- ▶ Gulärta *flavissima/lutea* = brittisk/gulhuvad gulärta
- ▶ Gulärta *feldegg* = svarthuvad gulärta
- ▶ Sädesärta *alba* = europeisk sädesärta
- ▶ Sädesärta *yarrellii* = engelsk sädesärta
- ▶ Sädesärta *personata* = masksädesärta
- ▶ Sädesärta *ocularis* = sibirisk sädesärta
- ▶ Hedpiplärka *rubescens* = amerikansk hedpiplärka
- ▶ Hedpiplärka *japonicus* = sibirisk hedpiplärka
- ▶ Gråsiska *cabaret* = bruniska
- ▶ Gråsiska *rostrata* = grönländsgråsiska
- ▶ Gråsiska *exilipes* = snösiska